

Ondernemerschap binnen Avans Hogeschool

Collegejaar 2016-2017

Datum: 7-11-2016
Auteur: Monique Rovers
Pagina: 2 van 30

Colofon

datum 7-11-2016

auteur Monique Rovers

versie 1.0

status Definitief

Inhoudsopgave

Samenvatting	4
1 Inleiding	5
2 Onderzoeksmethode	6
3 Resultaten	6
3.1 Respons	6
3.2 Ondernemerschap en de interesse daarin	7
3.3 Interesse in ondernemerschap per studiejaar	9
3.4 Ontwikkeling per cohort	10
3.5 Studentondernemerschap per domein	11
3.6 Studentondernemerschap per academie	12
3.7 Studentondernemerschap per opleidingsvariant	14
3.8 Studentondernemerschap per vooropleiding	15
3.9 Studentondernemerschap naar geslacht	16
Bijlage 1 Ondernemerschap en de interesse daarin	17
Interesse in ondernemerschap per academie	
Bijlage 2 Interesse in ondernemerschap per opleiding	19
Bijlage 3 Interesse in ondernemerschap naar vooropleiding	30

Samenvatting

Vanuit het Avans-project Ondernemerschapsonderwijs is vorig jaar het initiatief genomen om een onderzoek uit te voeren naar studentondernemerschap binnen Avans Hogeschool. Doel van dit onderzoek is ondernemerschap en de interesse daarin onder Avans studenten in kaart te brengen. Tevens wil men de ontwikkelingen in de interesse in ondernemerschap volgen over vier jaar. Vorig jaar is de eerste meting gedaan, in dit rapport wordt de tweede meting beschreven.

Via Studielink is aan studenten de vraag gesteld of men van plan is een eigen bedrijf te starten. 29.977 Studenten (alle nieuwe inschrijvers en herinschrijvers) hebben deelgenomen aan dit onderzoek.

2,8 Procent (n=832) van de studenten geeft aan reeds te zijn gestart met een eigen bedrijf. Dit is 0,5 procent minder dan vorig jaar. Mogelijk is het beeld van vorig jaar wat vertekend doordat doordat de data destijds geen nieuwe inschrijvingen bevatte. 7,7 Procent van de studenten (n=2311) is van plan tijdens of na de studie een bedrijf op zetten.

Het percentage studentondernemers in studiejaar 1 is 2,1 procent, in studiejaar 5 is dit 4,7 procent. In studiejaar 2 is een lichte daling zichtbaar, mogelijk komt dit doordat de balans tussen studie en het hebben van een eigen onderneming nog gevonden moet worden. Het percentage studenten dat niet of misschien een onderneming wil starten blijft in alle studiejaar vrij gelijk. Opvallend is echter dat de verdeling na het eerste jaar veranderd: de groep die niet (meer) van plan is een bedrijf te starten is significant groter dan de groep die dit misschien van plan is.

Er bestaan significante verschillen tussen domeinen, academies en opleidingen in interesse in ondernemerschap. De domeinen Techniek en Economie lopen voorop wat betreft studentondernemerschap. Binnen het domein Maatschappij bevinden zich relatief gezien de minste studentondernemers.

De vier academies met procentueel gezien de meeste studentondernemers zijn AOMI, AMBM, AVD en AKV. Ten opzichte van 2015 is alleen bij de academies AMBM en AVD het percentage ondernemers gestegen. Procentueel (18,5%) en absoluut (n=255) gezien is de interesse om na de studie een bedrijf te starten binnen AOMI het grootst. In bijlage 1 staan twee tabellen met per academie de resultaten in zowel percentages als absolute aantallen.

Relatief gezien bevinden zich onder deeltijdstudenten de meeste studentondernemers (4,8%). Het percentage ondernemers onder voltijdstudenten en duale studenten is 2,5 procent.

Qua vooropleiding bevinden zich in de categorie Colloquium Doctum relatief gezien de meeste studentondernemers (6,4%). Hierop volgen de categorieën Hbo vooropleiding (5,6%) en Mbo vooropleiding (3,7%).

Mannelijke studenten zijn gemiddeld meer geïnteresseerd in het opzetten van een eigen bedrijf dan vrouwelijke. Daarnaast is het percentage mannelijke studenten dat reeds een bedrijf is gestart drie maal zo groot (3,9%) als het percentage vrouwelijke studenten (1,3%).

Datum: 7-11-2016
Auteur: Monique Rovers
Pagina: 5 van 30

1 Inleiding

Om ondernemerschap bij studenten te herkennen en erkennen, is vanuit het Avans-project Ondernemerschapsonderwijs het initiatief genomen om onderzoek uit te laten voeren naar studentondernemerschap binnen Avans Hogeschool.

De groep Institutional Research van het Leer- en Innovatiecentrum voert het onderzoek uit. De opzet van het onderzoek is gebaseerd op een soortgelijk onderzoek bij Saxion Hogeschool.

Afgelopen jaar is een rapport geschreven over de stand van zaken over studiejaar 2015-2016. Dit jaar heeft een tweede meting plaatsgevonden over studiejaar 2015-2016, welke in dit rapport wordt beschreven. Naast een vergelijking in grote lijnen met de meting van vorig jaar zijn ook de cohorten van studenten gevolgd (uitstroom daargelaten). Na dit rapport zullen nog twee metingen plaatsvinden, waardoor per jaar een beeld ontstaat van studentondernemerschap binnen Avans Hogeschool en daarnaast de ontwikkeling ervan.

2 Onderzoeksmethode

Met dit onderzoek wil het project Ondernemerschapsonderwijs de volgende onderzoeksvragen beantwoorden:

- a) wat is de interesse van studenten in ondernemerschap?
- b) hoe ontwikkelt deze interesse zich in de loop van drie jaar?

De vraag die studenten is gesteld, is letterlijk overgenomen uit het Saxion rapport. Deze verplichte vraag luidde als volgt: 'Ben je van plan een eigen bedrijf te beginnen?' De volgende antwoorden waren hierop mogelijk:

- o nee
- o misschien
- o ja, na mijn studie
- o ja, tijdens mijn studie
- o ja, ik ben al gestart

Data-analyse

De data zijn in SPSS geladen. Voor het beantwoorden van vraag b: 'hoe ontwikkelt deze interesse zich in de loop van drie jaar?' zijn de studentnummers van de eerste en tweede meting aan elkaar gekoppeld in SPSS. Hierdoor is het mogelijk op groepsniveau een aantal cohorten te volgen. Over studiejaar 2015-2016 zijn geen data beschikbaar van eerstejaarsstudenten. Dit cohort (de huidige tweedejaars) is daarom niet meegenomen bij de analyse. Tevens is voor de variabelen domein, academie, opleiding, opleidingsvariant en geslacht gekeken naar significante verschillen m.b.t. ondernemerschap en de interesse daarin.

3 Resultaten

In de volgende paragrafen worden de respons, ondernemerschap en de interesse hierin behandeld. Tevens wordt een vergelijking tussen de studiejaren en de ontwikkeling van drie cohorten beschreven. Tot slot wordt ondernemerschap en de interesse daarin in relatie tot de variabelen domein, academie, opleidingsvariant, vooropleiding en geslacht toegelicht.

3.1 Respons

De vraag of men van plan is een eigen bedrijf te beginnen is door alle nieuwe inschrijvers en herinschrijvers beantwoord. In totaal bestaat de respons uit 29.977 studenten. In onderstaande tabel een overzicht van de verdeling over de variabelen geslacht en opleidingsvariant.

Tabel 1: Respons studiejaar 2016-2017

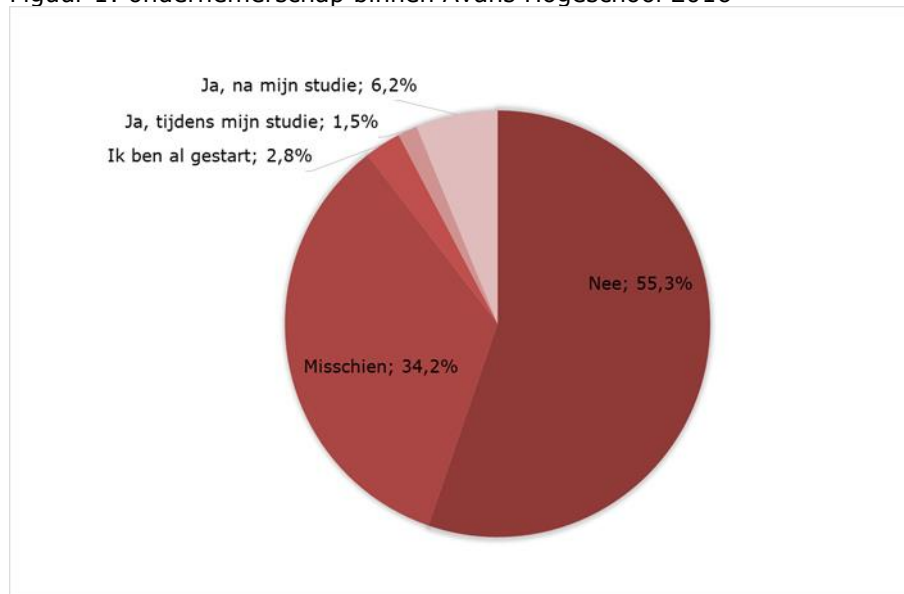
	Totaal (N)	Totaal (%)	Man	Vrouw	Voltijd	Deeltijd	Duaal
n	29.977	100,0%	17.370	12.607	25.534	3.717	726
% van n		100,0%	57,9%	42,1%	85,2%	12,4%	2%

Datum: 7-11-2016
Auteur: Monique Rovers
Pagina: 7 van 30

3.2 Ondernemerschap en de interesse daarin

Het volgende figuur toont het resultaat op de vraag: 'Ben je van plan een eigen bedrijf te beginnen?'.

Figuur 1: ondernemerschap binnen Avans Hogeschool 2016

Van de 29.977 studenten die deel hebben genomen aan het onderzoek, geeft 2,8 procent aan ondernemer te zijn. 1,5 Procent zegt tijdens de studie een onderneming te willen starten. 6,2% Procent is van plan een onderneming te starten maar wil hiermee wachten tot na de studie.

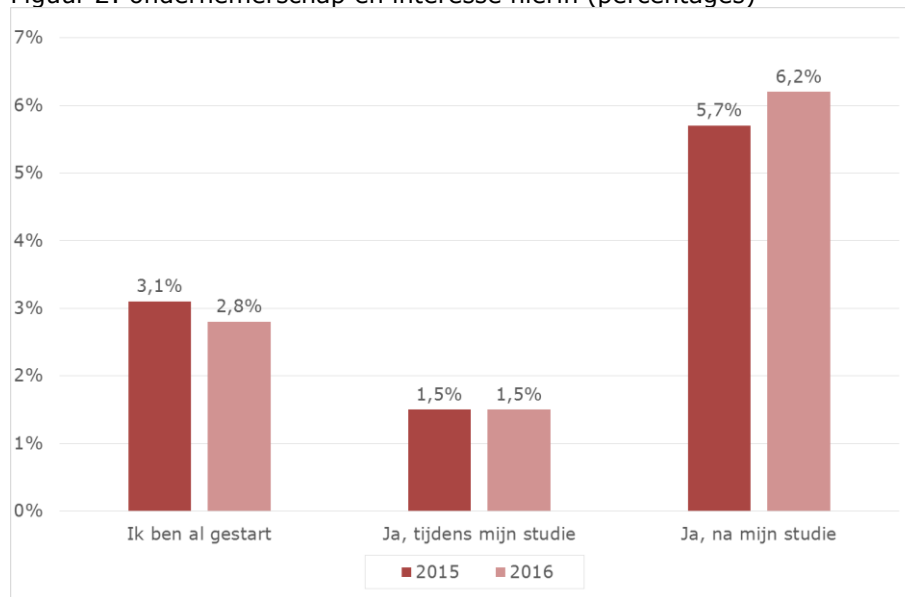
In absolute aantallen telt Avans Hogeschool momenteel 832 studentondernemers en 446 studenten die van plan zijn tijdens de studie een bedrijf te starten. 1.865 studenten geeft aan na de studie een bedrijf te willen starten. In bijlage 1, tabel B1 staat een overzicht van alle gegeven antwoorden in 2015 en 2016 (procentueel en absoluut).

In deze rapportage wordt verder ingegaan op studenten die reeds ondernemer zijn of hier interesse in hebben. Tevens worden de resultaten van de eerste en tweede meting op instellings- en academieniveau met elkaar vergeleken.

Datum: 7-11-2016
Auteur: Monique Rovers
Pagina: 8 van 30

In onderstaand figuur staan de percentages met betrekking tot ondernemerschap en de interesse daarin van de meting 2015 en 2016.

Figuur 2: ondernemerschap en interesse hierin (percentages)

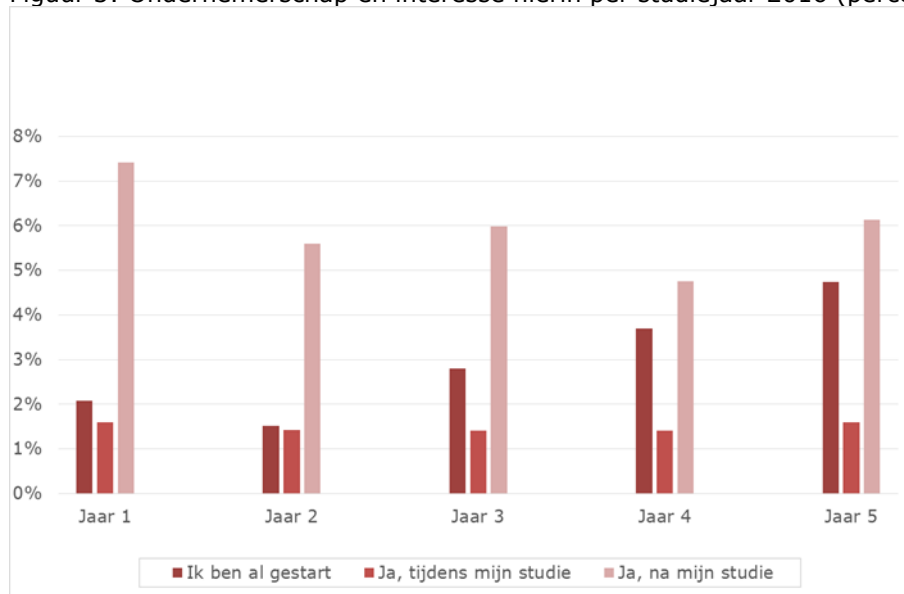
Het percentage studentondernemers in 2016 is 0,3 procent lager dan in 2015 (2,8%). Mogelijk is er sprake van een vertekend beeld in 2015 omdat de data destijds geen eerstejaarsstudenten bevatte. Het percentage studentondernemers dat van plan is een eigen bedrijf te starten tijdens de studie is gelijk gebleven. In 2016 is een lichte stijging (0,5%) te zien in het percentage studenten dat na de studie een onderneming wil starten.

Datum: 7-11-2016
Auteur: Monique Rovers
Pagina: 9 van 30

3.3 Interesse in ondernemerschap per studiejaar

Onderstaand figuur geeft een beeld van ondernemerschap en de interesse daarin per studiejaar.

Figuur 3: Ondernemerschap en interesse hierin per studiejaar 2016 (percentages)

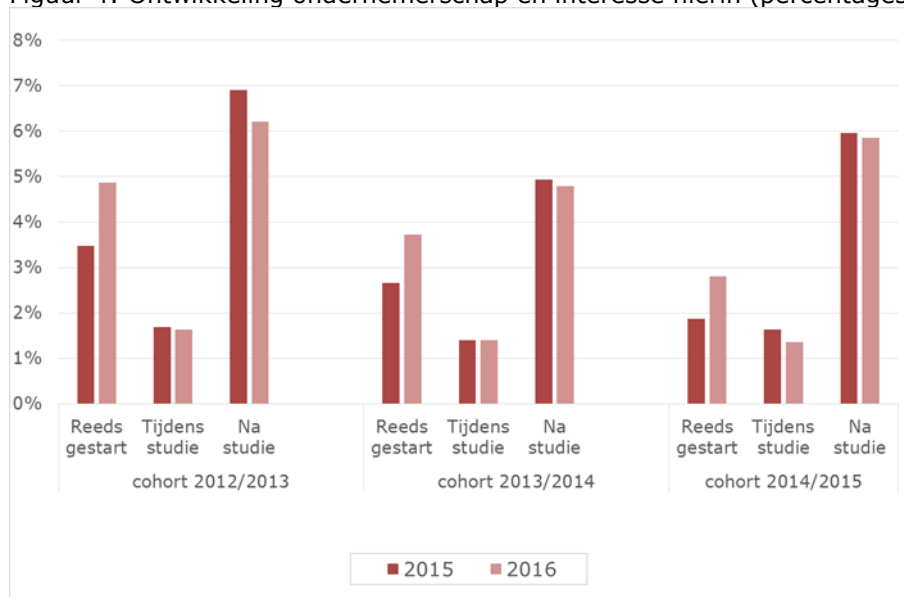
Uit dit figuur blijkt dat het percentage studentondernemers overall gezien stijgt over de verschillende studiejaar. In studiejaar 1 is dit 2,1 procent, in studiejaar 5 is dit 4,7 procent. In het tweede studiejaar is een lichte daling zichtbaar naar 1,5 procent. Een mogelijke verklaring hiervoor is dat studenten nog de juiste balans moeten vinden in enerzijds studie en daarnaast het hebben van een eigen bedrijf. Wat betreft het starten van een bedrijf tijdens de studie zou een daling verwacht kunnen worden, gezien het naderende einde van de studietijd. Dit percentage blijft echter vrij gelijk (ongeveer 1,5%). De percentages met betrekking tot het starten van een bedrijf na de studie fluctueren.

Het percentage studenten dat niet of misschien een onderneming wil starten blijft in alle studiejaar vrij gelijk (ongeveer 90%). Wel is opvallend dat in het eerste jaar beide groepen ongeveer 45 procent zijn en vanaf studiejaar twee de verdeling is veranderd: c.a. 60 procent is niet (meer) van plan een bedrijf te starten en c.a. 30 procent misschien.

3.4 Ontwikkeling per cohort

Het volgende figuur geeft een beeld van de ontwikkeling van de cohorten 2012/2013 tot en met 2014/2015 het afgelopen jaar. Dit betreft de huidige derde-, vierde- en vijfdejaars studenten.

Figuur 4: Ontwikkeling ondernemerschap en interesse hierin (percentages)

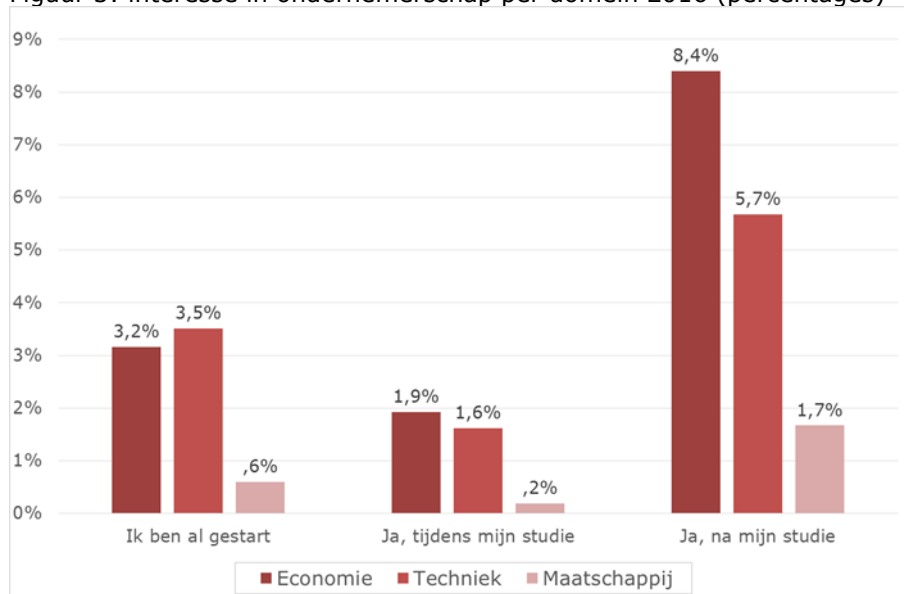

Bij alle drie de cohorten is het percentage studentondernemers gestegen met minimaal 0,9 procent. De grootste stijging (1,4%) heeft plaatsgevonden bij cohort 2012/2013 (de huidige vijfdejaars studenten). Er is nauwelijks ontwikkeling in de interesse om tijdens de studie een bedrijf te starten bij de drie cohorten. Bij alle cohorten is een lichte daling te zien in de interesse om na de studie een eigen bedrijf te starten.

3.5 Studentondernemerschap per domein

Het volgende figuur schetst een beeld van het percentage studenten dat ondernemer is of daarin is geïnteresseerd per domein.

Figuur 3: interesse in ondernemerschap per domein 2016 (percentages)

Met een Chi-kwadraat toets is vastgesteld dat er significante verschillen zijn tussen de domeinen in ondernemerschap en de interesse daarin.

Net zoals uit de meting in 2015 bleek, lopen de domeinen Techniek en Economie voorop als het gaat om ondernemerschap. 3,5 Procent van de Techniek studenten en 3,2 procent van de Economie studenten zijn studentondernemers. Binnen het domein Maatschappij bevinden zich relatief gezien de minste studenten die een eigen bedrijf zijn gestart (0,6%).

De interesse om tijdens de studie een bedrijf te starten is binnen het domein Economie het grootst (1,9%), bij domein Techniek is dit iets lager (1,6%). De interesse onder studenten binnen domein Maatschappij om tijdens de studie een bedrijf te starten is net als in 2015 zeer laag (0,2%).

Binnen het domein Economie is de interesse om na de studie een bedrijf te starten relatief gezien het grootst. 8,4 Procent van de Economie studenten geeft aan dit van plan te zijn. Dit percentage ligt 2,2 procentpunten hoger dan het gemiddelde binnen Avans Hogeschool (6,2%). Bij Techniek studenten ligt deze interesse iets onder het gemiddelde (5,7%). Binnen domein Maatschappij is slechts 1,7 procent van de studenten hierin geïnteresseerd.

Datum: 7-11-2016
Auteur: Monique Rovers
Pagina: 12 van 30

3.6 Studentondernemerschap per academie

Het volgende figuur schetst een beeld van het aantal studenten dat ondernemer is of daarin is geïnteresseerd per academie in 2016.

Figuur 5: interesse in ondernemerschap per academie (absolute aantallen)

In totaal hebben 832 studenten aangegeven zelfstandig ondernemer te zijn. Ruim 60 procent (516) van deze studentondernemers studeert aan de academie AVD (166), AI&I (100), AE&I (85), AOMI (84) of AMBM (81).

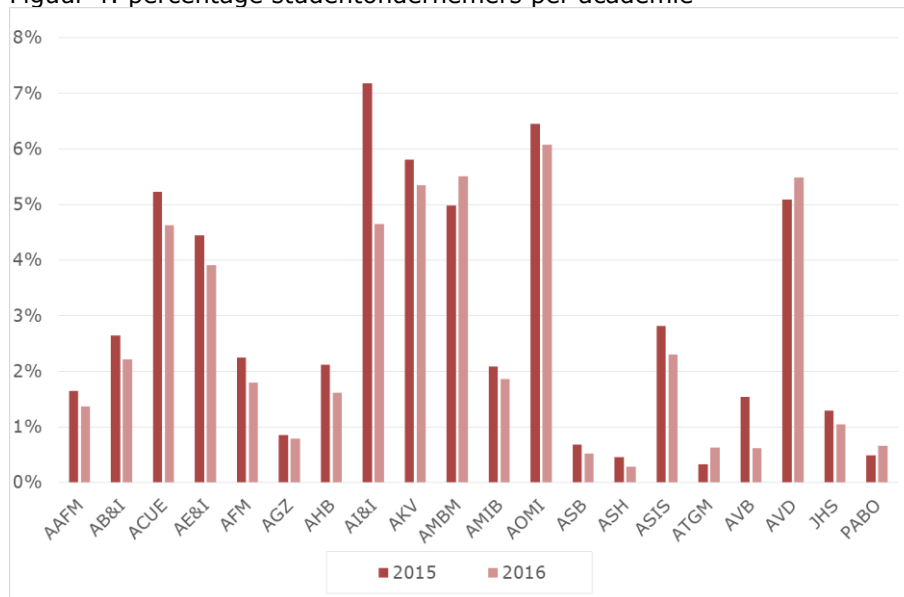
446 studenten zijn van plan tijdens de studie een bedrijf te starten. 148 van deze studenten studeert bij AMBM of AOMI.

1865 studenten gaven aan geïnteresseerd te zijn in het opzetten van een bedrijf na de studie. Procentueel (18,5%) en absoluut (n=255) gezien is deze interesse bij de studenten binnen AOMI het grootst. AMBM, ASIS en AKV zijn na AOMI de academies waar betreffende interesse het meest leeft. In bijlage 1, tabel B2 en B3 staat het totaal van alle gegeven antwoorden per academie.

Datum: 7-11-2016
Auteur: Monique Rovers
Pagina: 13 van 30

In het volgende figuur staat het percentage studentondernemers per academie van de meting 2015 en 2016.

Figuur 4: percentage studentondernemers per academie

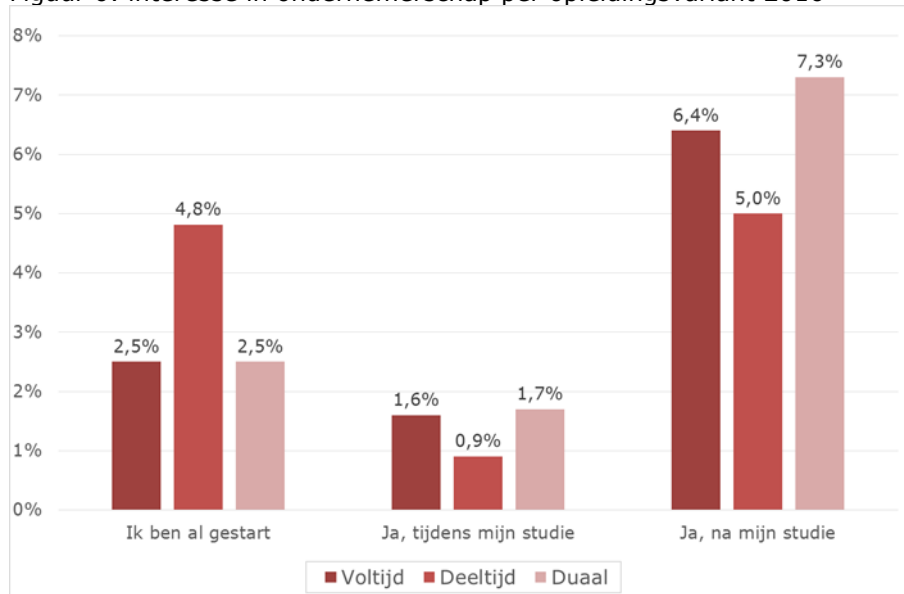
In paragraaf 3.2 staat beschreven dat er in 2016 een lichte daling is van 0,3% in het percentage studentondernemers binnen Avans Hogeschool. Dit lagere percentage is ook zichtbaar in bovenstaand figuur. Op de academies AMBM en AVD na, is het percentage ondernemers licht gedaald t.o.v. 2015. Hierbij de kanttekening dat het beeld van 2015 vertekend kan zijn doordat er geen eerstejaars zijn meegenomen in de meting destijds. Opvallend is de grote daling (2,5%) van het percentage bij de academie AI&I. Bij de meting in 2015 was 7,2 procent van de studenten ondernemer, in 2016 is dit 4,7 procent.

De vier academies in met procentueel gezien de meeste studentondernemers binnen Avans Hogeschool in 2016 zijn AOMI (6,1%), AMBM (5,5%), AVD (5,5%) en AKV (5,4%).

3.7 Studentondernemerschap per opleidingsvariant

Onderstaand figuur toont de interesse in ondernemerschap per opleidingsvariant.

Figuur 6: interesse in ondernemerschap per opleidingsvariant 2016

Met een Chi-kwadraat toets is vastgesteld, dat er significante verschillen bestaan tussen de opleidingsvarianten. Dit is bij de vorige meting in 2015 ook vastgesteld. Relatief gezien bevinden zich onder deeltijdstudenten de meeste studentondernemers (4,8%). Het percentage ondernemers onder voltijd- en duale studenten ligt een stuk lager, bij beiden is dit 2,5 procent.

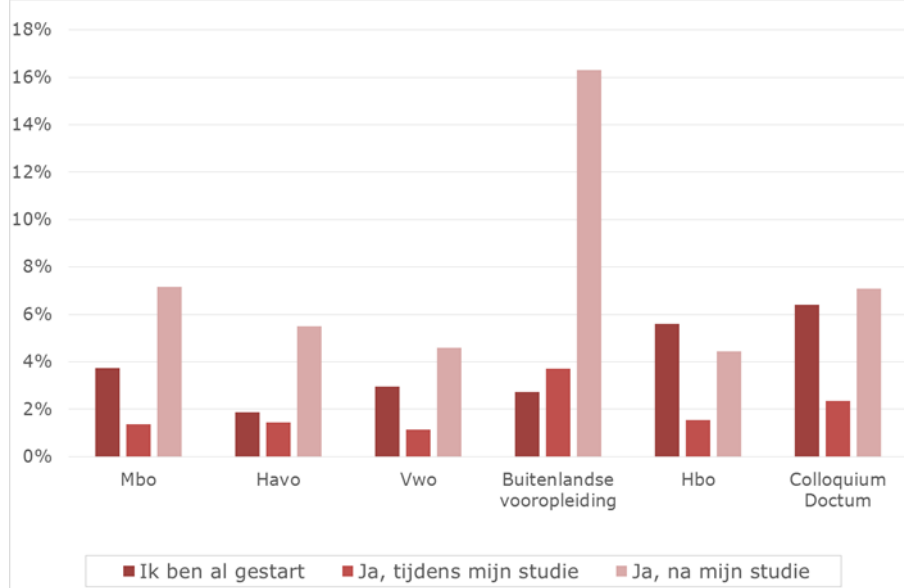
Bij duale studenten en voltijdstudenten leeft de interesse om tijdens de studie een onderneming te starten het meest (respectievelijk 1,7% en 1,6%). Bij alle opleidingsvarianten is de interesse om tijdens de studie een bedrijf te starten significant minder aanwezig dan te wachten tot na de studie.

Duale studenten zijn relatief gezien het meest geïnteresseerd in het starten van een onderneming na de studie (7,3%). 6,4 Procent van de voltijd studenten en 5,0 procent van de duale studenten deelt deze interesse.

3.8 Studentondernemerschap per vooropleiding

Het volgende figuur toont de interesse in ondernemerschap per vooropleiding.

Figuur 7: interesse in ondernemerschap per vooropleiding 2016 (percentages)

Er zijn significante verschillen tussen vooropleiding en de mate van interesse in ondernemerschap. De categorie met relatief de meeste studentondernemers, is het Colloquium Doctum (6,4%). Het betreft studenten die een toelatingsexamen hebben gedaan. De hierop volgende categorieën met relatief gezien de meeste studentondernemers zijn Hbo (5,6%) en Mbo (3,7%). In bijlage 3 (tabel B6) staat ondernemerschap en de interesse daarin per vooropleiding weergegeven.

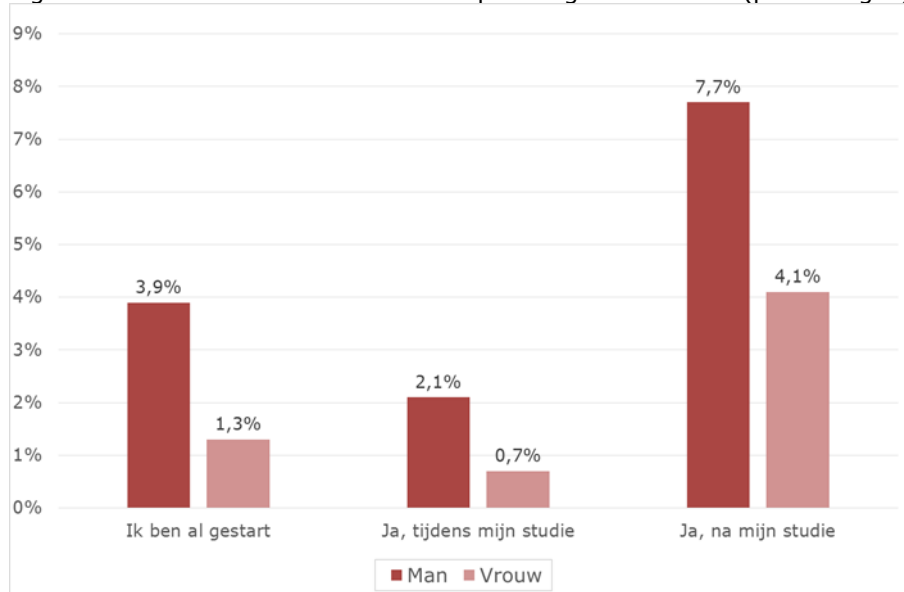
Het Colloquium Doctum is een relatief kleine categorie binnen Avans Hogeschool (n=890). In deze categorie bevindt zich 6,9 procent van de studentondernemers. De meeste studentondernemers hebben Mbo (38,9%) of Havo (37,4%) als vooropleiding. Hier dient bij vermeld te worden dat ruim 83% van de studenten binnen Avans Hogeschool Havo of Mbo als vooropleiding heeft. In bijlage 3 (tabel B7) staat per antwoord een verdeling naar vooropleiding weergegeven.

Studenten met een buitenlandse vooropleiding, zijn relatief gezien het meest geïnteresseerd in ondernemerschap tijdens de studie (3,7%). Bij de meeste andere categorieën ligt dit percentage rond de 1,4%. Opvallend is ook de interesse bij studenten met een buitenlandse vooropleiding om een onderneming te starten na de studie (16,3%). Dit is ruim 10 procent meer dan het Avans gemiddelde. Het aantal studenten met deze vooropleiding is vrij laag (n=809) en vertegenwoordigt nog geen 7 procent van het totale aantal met deze interesse. Ruim 53 Procent bestaat uit studenten met Havo als vooropleiding en bijna 27 procent uit studenten met een Mbo diploma.

3.9 Studentondernemerschap naar geslacht

Het volgende figuur toont de interesse in ondernemerschap naar de variabele geslacht.

Figuur 8: interesse in ondernemerschap naar geslacht 2016 (percentages)

Er bestaan significante verschillen tussen beide seksen in de interesse in ondernemerschap. Dit is bij de meting in 2015 ook vastgesteld. Het percentage mannelijke studenten dat een eigen bedrijf is gestart (3,9%) is drie maal zo groot als het percentage vrouwelijke studenten (1,3%). Bij de meting in 2015 was dit percentage vier maal zo groot. De interesse in ondernemerschap tijdens de studie is eveneens drie maal groter onder mannelijke studenten (2,1% tegenover 0,7%). Ook de interesse in een eigen onderneming na de studie is veel groter onder mannelijke studenten (4,1% tegenover 7,7%).

Bijlage 1

Tabel B1: Ondernemerschap en de interesse daarin (2015 en 2016)

	2015	2015%	2016	2016%
Ik ben al gestart	610	3,1%	832	2,8%
Ja, tijdens mijn studie	300	1,5%	446	1,5%
Ja, na mijn studie	1.139	5,7%	1.865	6,2%
Misschien	5.644	28,5%	10.266	34,2%
Nee	12.120	61,2%	16.568	55,3%
Totaal	19.813	100%	29.977	100%

Tabel B2: interesse in ondernemerschap per academie (percentages)

	Ik ben al gestart	Ja, na mijn studie	Ja, tijdens mijn studie	Misschien	Nee	Totaal
AAFM	1,4%	5,3%	0,9%	37,6%	54,9%	100%
AB&I	2,2%	7,8%	0,8%	34,7%	54,4%	100%
ACUE	4,6%	7,2%	1,6%	41,6%	45,0%	100%
AE&I	3,9%	4,7%	1,7%	41,7%	48,1%	100%
AFM	1,8%	4,6%	0,6%	35,0%	58,1%	100%
AGZ	0,8%	1,7%	0,2%	18,5%	78,8%	100%
AHB	1,6%	6,8%	0,7%	43,6%	47,2%	100%
AI&I	4,7%	4,7%	1,6%	44,1%	44,9%	100%
AKV	5,3%	10,7%	4,3%	55,0%	24,7%	100%
AMBM	5,5%	15,1%	6,1%	43,5%	29,8%	100%
AMIB	1,9%	9,0%	1,2%	46,2%	41,7%	100%
AOMI	6,1%	18,5%	4,3%	49,7%	21,5%	100%
ASB	0,5%	1,7%	0,3%	15,9%	81,7%	100%
ASH	0,3%	1,7%	0,1%	18,1%	79,8%	100%
ASIS	2,3%	12,5%	3,3%	52,4%	29,4%	100%
ATGM	0,6%	1,9%	0,4%	22,6%	74,5%	100%
AVB	0,6%	1,9%	0,5%	26,6%	70,4%	100%
AVD	5,5%	6,1%	1,1%	25,6%	61,7%	100%
JHS	1,0%	4,0%	0,5%	26,0%	68,4%	100%
PABO	0,7%	0,7%	0,0%	3,9%	94,8%	100%
AAFM	1,4%	5,3%	0,9%	37,6%	54,9%	100%

Tabel B3: interesse in ondernemerschap per academie 2016 (absolute aantallen)

	Ik ben al gestart	Ja, na mijn studie	Ja, tijdens mijn studie	Misschien	Nee	Totaal
AAFM	28	108	18	771	1126	2051
AB&I	32	113	12	500	784	1441
ACUE	43	67	15	386	418	929
AE&I	85	102	36	905	1044	2172
AFM	16	41	5	312	518	892
AGZ	21	44	6	492	2096	2659
AHB	22	93	10	592	642	1359
AI&I	100	102	35	947	965	2149
AKV	60	120	48	618	277	1123
AMBM	81	222	89	639	438	1469
AMIB	27	131	18	671	605	1452
AOMI	84	255	59	687	297	1382
ASB	6	19	3	182	936	1146
ASH	4	24	1	254	1118	1401
ASIS	29	158	42	660	371	1260
ATGM	10	30	6	358	1183	1587
AVB	8	25	6	346	915	1300
AVD	166	184	34	773	1866	3023
JHS	6	23	3	149	391	572
PABO	4	4	0	24	578	610
Totaal	832	1865	446	10266	16568	29977

Bijlage 2

Tabel B4: interesse in ondernemerschap per opleiding 2016 (percentages)

Academie	Opleiding	Ik ben al gestart	Ja, tijdens mijn studie	Ja, na mijn studie	Mis-schien	Nee	Totaal
AAFM	Ad Accountancy	50,0%	0,0%	0,0%	50,0%	0,0%	100%
	Accountancy	1,8%	4,4%	0,6%	30,7%	62,5%	100%
	Bedrijfseconomie	1,5%	5,3%	1,2%	38,3%	53,6%	100%
	Human Resource Management	0,0%	2,2%	0,6%	25,5%	71,7%	100%
	Bedrijfskunde MER	1,4%	7,8%	0,9%	49,5%	40,5%	100%
ABI	Bouwmanagement en Vastgoed	3,8%	12,8%	3,8%	28,2%	51,3%	100%
	Bouwkunde	1,1%	10,2%	0,4%	39,9%	48,3%	100%
	Bouwkunde	2,6%	7,1%	0,5%	34,6%	55,2%	100%
	Bouwtechnische Bedrijfskunde	7,8%	7,8%	2,3%	33,3%	48,8%	100%
	Civiele Techniek	0,0%	2,4%	0,6%	31,7%	65,3%	100%
	Civiele Techniek	1,6%	3,6%	0,5%	27,1%	67,2%	100%
	Ruimtelijke Ontwikkeling	2,4%	21,4%	0,0%	42,9%	33,3%	100%
ACUE	Communication & Multimedia Design Breda	6,3%	7,6%	2,3%	49,1%	34,7%	100%
	Communicatie	1,9%	6,6%	0,6%	29,6%	61,2%	100%
AEI	Business IT & Management	6,2%	5,0%	3,1%	43,0%	42,7%	100%
	Elektrotechniek	3,8%	1,4%	0,9%	38,2%	55,7%	100%
	Informatica	7,0%	5,9%	2,0%	41,4%	43,7%	100%
	International Maintenance Management	7,7%	2,6%	5,1%	38,5%	46,2%	100%
	Mechatronica	3,5%	3,1%	1,2%	39,4%	52,8%	100%
	Technische Bedrijfskunde Tilburg	2,2%	8,1%	1,0%	45,5%	43,2%	100%
Technische Bedrijfskunde Breda	Technische Bedrijfskunde Breda	0,0%	8,3%	0,0%	58,3%	33,3%	100%
	Technische Informatica	4,1%	1,2%	0,6%	45,9%	48,3%	100%

	Werktuigbouwkunde	1,1%	4,0%	1,9%	36,9%	56,1%	100%
AFM	Accountancy	1,4%	4,0%	0,6%	35,8%	58,2%	100%
	Bedrijfseconomie	2,0%	5,0%	0,6%	34,4%	58,0%	100%
AGZ	Opleiding tot Fysiotherapeut	1,3%	5,6%	0,5%	44,8%	47,8%	100%
	Gezondheidszorg technologie	0,0%	3,1%	0,0%	44,2%	52,7%	100%
	Opleiding tot Verpleegkundige	0,7%	0,1%	0,2%	5,4%	93,5%	100%
	Mens en Techniek GZT Tilburg	0,0%	1,9%	0,0%	47,2%	50,9%	100%
AHB	Human Resource Management	0,5%	1,6%	0,0%	28,0%	69,9%	100%
	Bedrijfskunde MER	2,2%	9,2%	1,1%	50,8%	36,8%	100%
AII	Communication & Multimedia Design 's-Hertogenbosch	9,4%	4,8%	3,3%	48,2%	34,2%	100%
	Elektrotechniek	2,5%	3,0%	0,0%	34,8%	59,6%	100%
	Ad Informatica	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	100%
	Informatica	4,8%	4,0%	1,4%	41,1%	48,7%	100%
	Technische Bedrijfskunde	1,9%	7,6%	2,2%	51,0%	37,3%	100%
	Technische Informatica	3,4%	4,5%	0,0%	43,2%	48,9%	100%
	Werktuigbouwkunde	2,4%	4,1%	0,5%	42,0%	50,9%	100%
AKV	Master Animatie	27,3%	18,2%	0,0%	27,3%	27,3%	100%
	Autonome beeldende Kunst	3,9%	12,6%	1,0%	47,6%	35,0%	100%
	Autonome beeldende Kunst	4,3%	12,8%	4,3%	40,4%	38,3%	100%
	Master Autonome Beeldende Kunst	11,8%	0,0%	5,9%	58,8%	23,5%	100%
	Master Fotografie	38,5%	15,4%	3,8%	34,6%	7,7%	100%
	Master Grafisch Ontwerpen	4,3%	13,0%	4,3%	47,8%	30,4%	100%
	Vormgeving	4,5%	10,2%	4,7%	58,3%	22,2%	100%
	Vormgeving	3,4%	9,9%	4,7%	59,5%	22,4%	100%
AMBM	Commerciële Economie	3,7%	8,2%	2,3%	45,4%	40,5%	100%
	Small Business en Retail Management	9,5%	30,2%	14,3%	39,3%	6,7%	100%

Datum: 7-11-2016
 Auteur: Monique Rovers
 Pagina: 21 van 30

AMIB	Commerciële Economie	2,1%	10,1%	1,5%	48,5%	37,8%	100%
	International Business and Languages	1,5%	7,5%	0,8%	42,9%	47,3%	100%
AOMI	Advanced Business Creation	7,9%	13,2%	6,0%	50,5%	22,4%	100%
	Ad Small Business en Retail Management	1,0%	21,2%	1,9%	40,4%	35,6%	100%
	Small Business en Retail Management	5,2%	22,7%	3,1%	50,4%	18,5%	100%
ASB	Culturele en Maatschappelijke Vorming	0,0%	6,4%	2,1%	38,3%	53,2%	100%
	Maatschappelijk Werk en Dienstverlening	0,2%	2,1%	0,4%	15,0%	82,2%	100%
	Sociaal Pedagogische Hulpverlening	0,8%	1,0%	0,0%	14,9%	83,4%	100%
ASH	Culturele en Maatschappelijke Vorming	1,1%	7,5%	0,0%	34,4%	57,0%	100%
	Maatschappelijk Werk en Dienstverlening	0,5%	1,5%	0,0%	14,6%	83,3%	100%
	Sociaal Pedagogische Hulpverlening	0,0%	1,1%	0,1%	18,9%	79,9%	100%
ASIS	International Financial Management	2,6%	9,2%	2,0%	40,5%	45,8%	100%
	International Business and Management Studies	2,3%	13,0%	3,5%	54,0%	27,2%	100%
ATGM	Biologie en Medisch Laboratorium onderzoek	0,6%	0,8%	0,5%	16,7%	81,5%	100%
	Chemie Breda	0,3%	2,0%	0,3%	18,9%	78,5%	100%
	Chemie 's-Hertogenbosch	0,0%	2,2%	0,0%	18,6%	79,2%	100%
	Ad Chemische Technologie	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	100%
	Chemische Technologie	0,5%	1,1%	0,5%	27,9%	70,0%	100%

Datum: 7-11-2016
 Auteur: Monique Rovers
 Pagina: 22 van 30

	Environmental Science Short Track Breda	0,0%	9,1%	0,0%	36,4%	54,5%	100%
	Milieukunde	2,1%	5,8%	0,5%	47,6%	44,0%	100%
AVB	Bestuurskunde/O verheidsmanagem ent	0,7%	1,1%	0,0%	21,5%	76,7%	100%
	Integrale Veiligheidskunde Breda	0,4%	2,0%	0,4%	25,7%	71,5%	100%
	Integrale Veiligheidskunde 's-Hertogenbosch	0,8%	2,3%	0,8%	30,2%	65,9%	100%
AVD	Ad Accountancy	4,5%	2,3%	0,0%	22,7%	70,5%	100%
	Accountancy	1,7%	2,9%	0,6%	14,3%	80,6%	100%
	Accountancy	4,3%	2,1%	2,1%	40,4%	51,1%	100%
	Ad Bedrijfskunde	6,5%	5,0%	2,9%	32,4%	53,2%	100%
	Ad Bedrijfskunde	3,4%	5,7%	0,0%	26,8%	64,0%	100%
	Bedrijfseconomie	7,3%	5,6%	0,8%	21,0%	65,3%	100%
	Bedrijfseconomie	8,5%	4,3%	0,0%	27,7%	59,6%	100%
	Business IT & Management	8,9%	4,1%	0,8%	17,1%	69,1%	100%
	Bestuurskunde/O verheidsmanagem ent	7,9%	0,0%	2,6%	18,4%	71,1%	100%
	Ad Marketing Management Deeltijd	10,3%	5,9%	0,0%	39,7%	44,1%	100%
	Ad Marketing Management Deeltijd	10,3%	12,8%	7,7%	51,3%	17,9%	100%
	Commerciële Economie	5,3%	10,2%	1,5%	35,0%	48,1%	100%
	Commerciële Economie	12,6%	11,6%	3,2%	28,4%	44,2%	100%
	Communicatie	16,7%	3,0%	1,5%	30,3%	48,5%	100%
	Elektrotechniek	1,4%	1,4%	0,0%	27,1%	70,0%	100%
	Elektrotechniek deeltijd module 1	0,0%	4,8%	0,0%	23,8%	71,4%	100%
	Ad Human Resource Management Breda	1,4%	8,6%	0,0%	22,9%	67,1%	100%
	Ad Human Resource Management 's-Hertogenbosch	1,0%	3,0%	0,0%	9,9%	86,1%	100%

Datum: 7-11-2016
 Auteur: Monique Rovers
 Pagina: 23 van 30

	Human Resource Management	0,0%	0,0%	0,0%	33,3%	66,7%	100%
	Human Resource Management	5,9%	0,0%	2,9%	20,6%	70,6%	100%
	Informatica	13,9%	5,6%	1,9%	26,9%	51,9%	100%
	Integrale Veiligheidskunde 's-Hertogenbosch	15,6%	0,0%	0,0%	25,0%	59,4%	100%
	Ad Financiële Dienstverlening	5,6%	5,6%	0,0%	16,7%	72,2%	100%
	Bedrijfskunde MER	5,0%	4,1%	2,5%	24,8%	63,6%	100%
	Bedrijfskunde MER	0,0%	9,3%	0,0%	18,7%	72,0%	100%
	Ad Management in de Zorg	0,0%	0,0%	0,0%	13,6%	86,4%	100%
	Management in de Zorg	0,0%	5,0%	0,0%	20,0%	75,0%	100%
	Ad Small Business en Retail Management	3,2%	29,0%	0,0%	51,6%	16,1%	100%
	Ad Small Business en Retail Management	2,0%	24,0%	0,0%	48,0%	26,0%	100%
	Small Business en Retail Management	12,0%	23,9%	5,4%	39,1%	19,6%	100%
	Small Business en Retail Management	14,3%	17,1%	4,3%	45,7%	18,6%	100%
	Culturele en Maatschappelijke Vorming	0,0%	0,0%	0,0%	33,3%	66,7%	100%
	Maatschappelijk Werk en Dienstverlening	4,3%	2,9%	0,0%	8,6%	84,3%	100%
	Maatschappelijk Werk en Dienstverlening	3,4%	1,7%	0,0%	8,5%	86,4%	100%
	Sociaal Pedagogische Hulpverlening	4,5%	1,1%	1,1%	7,9%	85,4%	100%
	Sociaal Pedagogische Hulpverlening	4,3%	0,0%	0,0%	11,4%	84,3%	100%
	Technische Bedrijfskunde Tilburg	0,0%	2,5%	0,0%	30,3%	67,2%	100%
	Werktuigbouwkunde	1,2%	3,7%	0,0%	29,3%	65,9%	100%

Datum: 7-11-2016
 Auteur: Monique Rovers
 Pagina: 24 van 30

	Werktuigbouwkunde deeltijd module 1	0,0%	0,0%	0,0%	30,8%	69,2%	100%
JHS	HBO-Rechten	1,0%	4,0%	0,5%	26,0%	68,4%	100%
PABO	Opleiding tot Leraar Basisonderwijs	0,7%	0,7%	0,0%	3,9%	94,8%	100%

Tabel B5: interesse in ondernemerschap per opleiding 2016 (absolute aantallen)

Academie	Opleiding	Ik ben al gestart	Ja, tijdens mijn studie	Ja, na mijn studie	Mis-schien	Nee	Totaal
AAFM	Ad Accountancy	1	0	0	1	0	2
	Accountancy	9	22	3	154	313	501
	Bedrijfseconomie	10	34	8	248	347	647
	Human Resource Management	0	7	2	83	233	325
	Bedrijfskunde MER	8	45	5	285	233	576
ABI	Bouwmanagement en Vastgoed	3	10	3	22	40	78
	Bouwkunde	5	46	2	180	218	451
	Bouwkunde	10	27	2	132	211	382
	Bouwtechnische Bedrijfskunde	10	10	3	43	63	129
	Civiele Techniek	0	4	1	53	109	167
	Civiele Techniek	3	7	1	52	129	192
	Ruimtelijke Ontwikkeling	1	9	0	18	14	42
ACUE	Communication & Multimedia Design Breda	36	43	13	279	197	568
	Communicatie	7	24	2	107	221	361
AEI	Business IT & Management	20	16	10	139	138	323
	Elektrotechniek	8	3	2	81	118	212
	Informatica	25	21	7	147	155	355
	International Maintenance Management	3	1	2	15	18	39
	Mechatronica	9	8	3	100	134	254

Datum: 7-11-2016
 Auteur: Monique Rovers
 Pagina: 25 van 30

	Technische Bedrijfskunde Tilburg	9	33	4	185	176	407
	Technische Bedrijfskunde Breda	0	3	0	21	12	36
	Technische Informatica	7	2	1	79	83	172
	Werktuigbouwkunde	4	15	7	138	210	374
AFM	Accountancy	5	14	2	126	205	352
	Bedrijfseconomie	11	27	3	186	313	540
AGZ	Opleiding tot Fysiotherapeut	8	36	3	287	306	640
	Gezondheidszorgtechnologie	0	4	0	57	68	129
	Opleiding tot Verpleegkundige	13	2	3	97	1667	1782
	Mens en Techniek GZT Tilburg	0	2	0	51	55	108
AHB	Human Resource Management	2	7	0	120	300	429
	Bedrijfskunde MER	20	86	10	472	342	930
AII	Communication & Multimedia Design 's-Hertogenbosch	45	23	16	231	164	479
	Elektrotechniek	5	6	0	69	118	198
	Ad Informatica	0	0	0	1	0	1
	Informatica	31	26	9	266	315	647
	Technische Bedrijfskunde	7	28	8	187	137	367
	Technische Informatica	3	4	0	38	43	88
	Werktuigbouwkunde	9	15	2	155	188	369
AKV	Master Animatie	3	2	0	3	3	11
	Autonome beeldende Kunst	4	13	1	49	36	103
	Autonome beeldende Kunst	4	12	4	38	36	94
	Master Autonome Beeldende Kunst	2	0	1	10	4	17
	Master Fotografie	10	4	1	9	2	26

Datum: 7-11-2016
 Auteur: Monique Rovers
 Pagina: 26 van 30

	Master Grafisch Ontwerpen	1	3	1	11	7	23
	Vormgeving	28	63	29	360	137	617
	Vormgeving	8	23	11	138	52	232
AMBM	Commerciële Economie	37	82	23	457	407	1006
	Small Business en Retail Management	44	140	66	182	31	463
AMIB	Commerciële Economie	18	87	13	418	326	862
	International Business and Languages	9	44	5	253	279	590
AOMI	Advanced Business Creation	48	80	36	305	135	604
	Ad Small Business en Retail Management	1	22	2	42	37	104
	Small Business en Retail Management	35	153	21	340	125	674
ASB	Culturele en Maatschappelijke Vorming	0	3	1	18	25	47
	Maatschappelijk Werk en Dienstverlening	1	10	2	71	389	473
	Sociaal Pedagogische Hulpverlening	5	6	0	93	522	626
ASH	Culturele en Maatschappelijke Vorming	1	7	0	32	53	93
	Maatschappelijk Werk en Dienstverlening	3	9	0	86	490	588
	Sociaal Pedagogische Hulpverlening	0	8	1	136	575	720
ASIS	International Financial Management	4	14	3	62	70	153
	International Business and Management Studies	25	144	39	598	301	1107
ATGM	Biologie en Medisch	4	5	3	110	538	660

Datum: 7-11-2016
 Auteur: Monique Rovers
 Pagina: 27 van 30

	Laboratoriumonderzoek						
	Chemie Breda	1	6	1	57	237	302
	Chemie 's-Hertogenbosch	0	5	0	43	183	231
	Ad Chemische Technologie	0	0	0	0	2	2
	Chemische Technologie	1	2	1	53	133	190
	Environmental Science Short Track Breda	0	1	0	4	6	11
	Milieukunde	4	11	1	91	84	191
AVB	Bestuurskunde/Overheidsmanagement	2	3	0	59	211	275
	Integrale Veiligheidskunde Breda	2	10	2	131	364	509
	Integrale Veiligheidskunde 's-Hertogenbosch	4	12	4	156	340	516
AVD	Ad Accountancy	2	1	0	10	31	44
	Accountancy	3	5	1	25	141	175
	Accountancy	2	1	1	19	24	47
	Ad Bedrijfskunde	9	7	4	45	74	139
	Ad Bedrijfskunde	9	15	0	70	167	261
	Bedrijfseconomie	9	7	1	26	81	124
	Bedrijfseconomie	4	2	0	13	28	47
	Business IT & Management	11	5	1	21	85	123
	Bestuurskunde/Overheidsmanagement	3	0	1	7	27	38
	Ad Marketing Management Deeltijd	7	4	0	27	30	68
	Ad Marketing Management Deeltijd	4	5	3	20	7	39
	Commerciële Economie	11	21	3	72	99	206
	Commerciële Economie	12	11	3	27	42	95
	Communicatie	11	2	1	20	32	66
	Elektrotechniek	1	1	0	19	49	70

Datum: 7-11-2016
 Auteur: Monique Rovers
 Pagina: 28 van 30

	Elektrotechniek deeltijd module 1	0	1	0	5	15	21
	Ad Human Resource Management Breda	1	6	0	16	47	70
	Ad Human Resource Management 's-Hertogenbosch	1	3	0	10	87	101
	Human Resource Management	0	0	0	11	22	33
	Human Resource Management	2	0	1	7	24	34
	Informatica	15	6	2	29	56	108
	Integrale Veiligheidskunde 's-Hertogenbosch	5	0	0	8	19	32
	Ad Financiële Dienstverlening	2	2	0	6	26	36
	Bedrijfskunde MER	6	5	3	30	77	121
	Bedrijfskunde MER	0	7	0	14	54	75
	Ad Management in de Zorg	0	0	0	8	51	59
	Management in de Zorg	0	2	0	8	30	40
	Ad Small Business en Retail Management	1	9	0	16	5	31
	Ad Small Business en Retail Management	1	12	0	24	13	50
	Small Business en Retail Management	11	22	5	36	18	92
	Small Business en Retail Management	10	12	3	32	13	70
	Culturele en Maatschappelijke Vorming	0	0	0	1	2	3
	Maatschappelijk Werk en Dienstverlening	3	2	0	6	59	70
	Maatschappelijk Werk en Dienstverlening	2	1	0	5	51	59

Datum: 7-11-2016
Auteur: Monique Rovers
Pagina: 29 van 30

	Sociaal Pedagogische Hulpverlening	4	1	1	7	76	89
	Sociaal Pedagogische Hulpverlening	3	0	0	8	59	70
	Technische Bedrijfskunde Tilburg	0	3	0	37	82	122
	Werktuigbouwkunde	1	3	0	24	54	82
	Werktuigbouwkunde deeltijd module 1	0	0	0	4	9	13
JHS	HBO-Rechten	6	23	3	149	391	572
PABO	Opleiding tot Leraar Basisonderwijs	4	4	0	24	578	610

Bijlage 3

Tabel B6: vooropleiding naar interesse in ondernemerschap (percentages)

Vooropleiding	Ik ben al gestart	Ja, tijdens mijn studie	Ja, na mijn studie	Misschien	Nee	Totaal
Mbo	3,7%	1,4%	7,1%	30,7%	57,1%	100%
Havo	1,9%	1,4%	5,5%	36,4%	54,8%	100%
Vwo	3,0%	1,1%	4,6%	34,8%	56,5%	100%
Buitenlandse vooropleiding	2,7%	3,7%	16,3%	46,7%	30,5%	100%
Hbo	5,6%	1,5%	4,4%	24,3%	64,1%	100%
Colloquium Doctum	6,4%	2,4%	7,1%	28,1%	56,1%	100%

Tabel B7: interesse in ondernemerschap naar vooropleiding (percentages)

Vooropleiding	Ik ben al gestart	Ja, tijdens mijn studie	Ja, na mijn studie	Misschien	Nee
Mbo	38,9%	33,1%	26,7%	25,8%	29,8%
Havo	37,4%	48,9%	53,1%	58,7%	54,8%
Vwo	7,2%	5,0%	5,2%	6,9%	6,9%
Buitenlandse vooropleiding	2,6%	7,1%	6,7%	3,7%	1,5%
Hbo	7,0%	2,5%	3,6%	2,5%	4,0%
Colloquium Doctum	6,9%	3,4%	4,7%	2,4%	3,0%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%